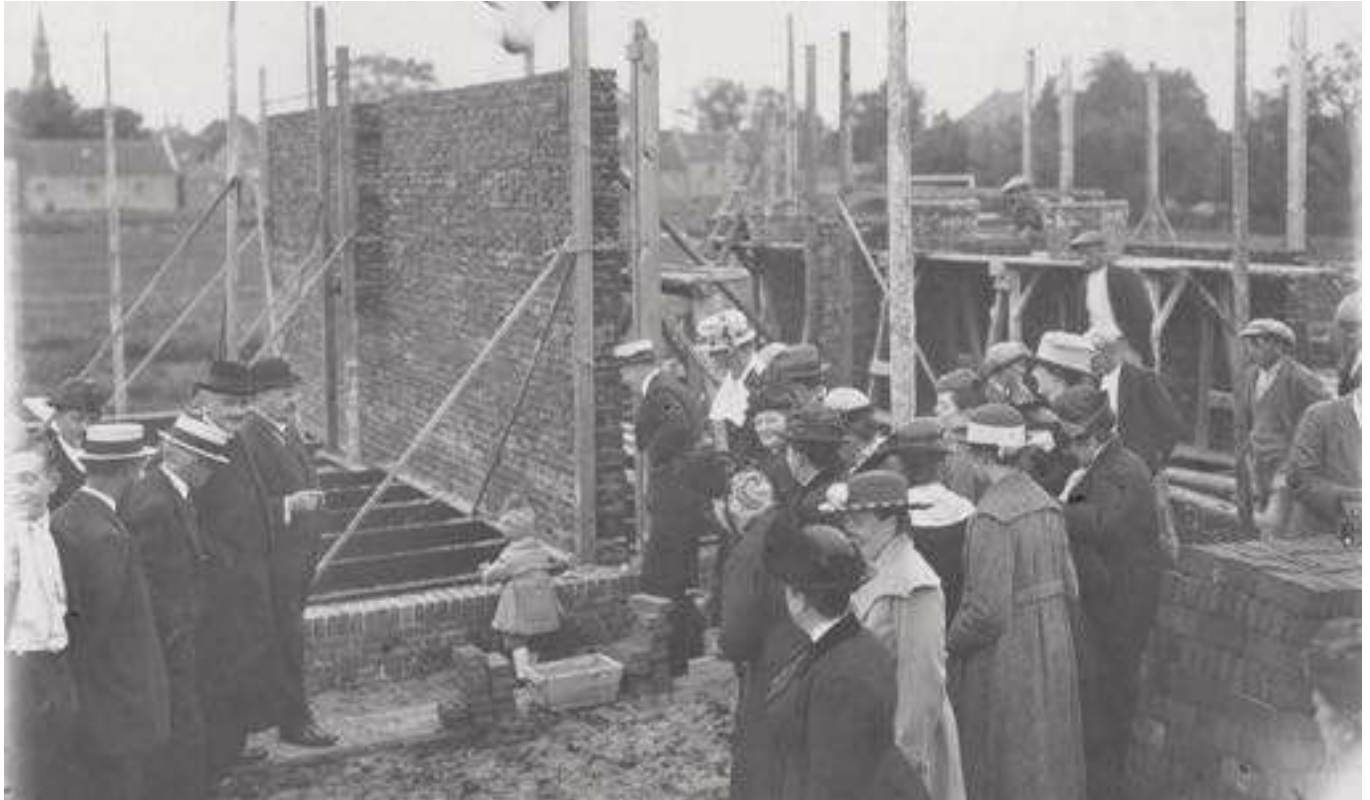

Vis A Vis

mededelingen van de stichting familie vis van zaandijk

Gerbrand Vis (III), oud 2 jaar, legt de eerste steen voor een woning van het Rode Dorp aan de Karl Marxstraat te Zaandijk op 8 juni 1920 (zie blz 459)

54

inhoud

456.	40 jaar st Vis a Zaandijk
457	Zuivelmaatschappij De Kroon
460	Het koekoekspel
461	Families, aanverwant aan de familie Vis.
462	Familie Ingenegeren deel I
467	Alkmaar Packet
469	Vrij spel
470	Even een balletje slaan
470	Een revival van de Indische roman
471	In memoriam Jaap Grooters
471	mutaties genealogische staat.

Nummer 54 heeft even op zich laten wachten, maar verschijnt nu in een dikke uitvoering. Op 1 juni 2013 vindt de reünie plaats om het veertig jarig jubileum van onze stichting te vieren. Dit keer wordt u verwacht in Café Batavia, de voormalige rijstpellerij aan de Veerdijk te Wormer. Gelijkijdig vieren we dat Jaap Kuyt veertig jaar bestuurslid is van de stichting, waarvan een groot aantal jaren als penningmeester. Maar nog belangrijker is en was zijn taak achter de schermen. Jaap beheert het omvangrijke archief van de twee initiatiefnemers van onze familie stichting Dirk en Jaap Vis en besteedt vele uren van zijn vrije tijd aan de inventarisatie. Tijdens de reünie zal Jaap Kerkhoven hier op ingaan en een causerie houden over Dirk Vis.

De oproep van Jaap om ook aanverwanten van de familie Vis aan het woord te laten heeft al effect gehad. In dit nummer verschijnt het eerste deel over de familie Ingenegeren, dat begint bij het huwelijk tussen Neeltje Vis en

Anthonie Ingenegeren en is geschreven door Peter Ingenegeren. Een tweede artikel van aanverwanten gaat over de Alkmaar Packet van de familie Bosman.

De familie Vis was verschillende keren in het nieuws. Carlijn Vis schreef het boek "Vrij Spel" over de oorlogsjaren van haar grootmoeder. Jacob Vis, schrijver van vele spannende thrillers, schreef ook een boek over de Indische lotgevallen van zijn grootouders in de roman "Tandem", genoemd naar de gelijknamige plantage op Sumatra. Klaas Vis schreef het boek "Even een balletje slaan", een bundel humoristische verhalen over de tennisclub Metzpoint in Veldhoven.

Het Haags Gemeentemuseum organiseerde in 2011 de tentoonstelling "Rechte stoelen, Rechtschappen burgers, wonen volgens 't Binnenhuis". Hier stond meubilair tentoongesteld, afkomstig van de Amsterdamse firma 't Binnenhuis, een van de eerste designwinkel in Nederland. Het meubilair was veelal naar ontwerp van Berlage. Rijstpeller Jan Vis was een van de klanten, die op Zaanweg 46 zijn huis liet verfraaien door 't Binnenhuis. Zowel zijn salon op de begane grond als zijn studeerkamer werd ingericht door 't Binnenhuis. Het studeerkamer ameublement is bewaard gebleven en bevindt zich nog steeds in de familie.

Laurens Vis Jzn.

Zuivelmaatschappij De Kroon (1903 - 19

'De Grote Oorlog'. Zo werd De Eerste Wereldoorlog (1914-1918) in het begin genoemd. Die naam is veranderd in 'De Eerste Wereldoorlog', toen Amerika ging meedoen in 1917. Wat verstrekkende gevolgen zou krijgen. Want hoewel Nederland kans zag om neutraal de Eerste Wereldoorlog door te komen, bleek niets bestand tegen de Spaanse Griep. In de jaren 1918-1919 stond de hele wereld in het teken ervan. De griep kwam niet uit Spanje, zoals de naam wel deed vermoeden. Het virus werd als eerste opgemerkt op de militaire basis Ford Funston in Kansas in de U.S. Toen de Amerikaanse troepen naar Europa vertrokken namen ze het virus mee. Als eerste bezocht het virus de Amerikaanse soldaten en via hen kwam het bij de Engelsen en de Duitse terecht. En zo ver-

der. Van alle omgekomen militairen in de 1^e WO, overleed 70 procent aan de Spaanse Griep. En toen de overlevenden huiswaarts keerden, reisde het virus met ze mee. Het noodlot sloeg als eerste toe in het, evenals Nederland, neutrale Spanje. Waar zelfs Koning Alonso er bijna aan bezweek. Niet (meer) gehinderd door oorlog censuur, verschenen er alarmerende berichten in de kranten. Na hevige koortsaanvallen te hebben overwonnen (die leken op griep, vandaar de naam) wist hij, volgens de schrijvende pers, te herstellen door het achteroverslaan van een hele fles Bacardi rum. De eerste golf van de Spaanse griep bereikte Nederland in het voorjaar van 1918. In het Noorden via het Engelse interneringskamp in Groningen en in het Zuiden via de grensplaats Retranchement in Zeeuws-

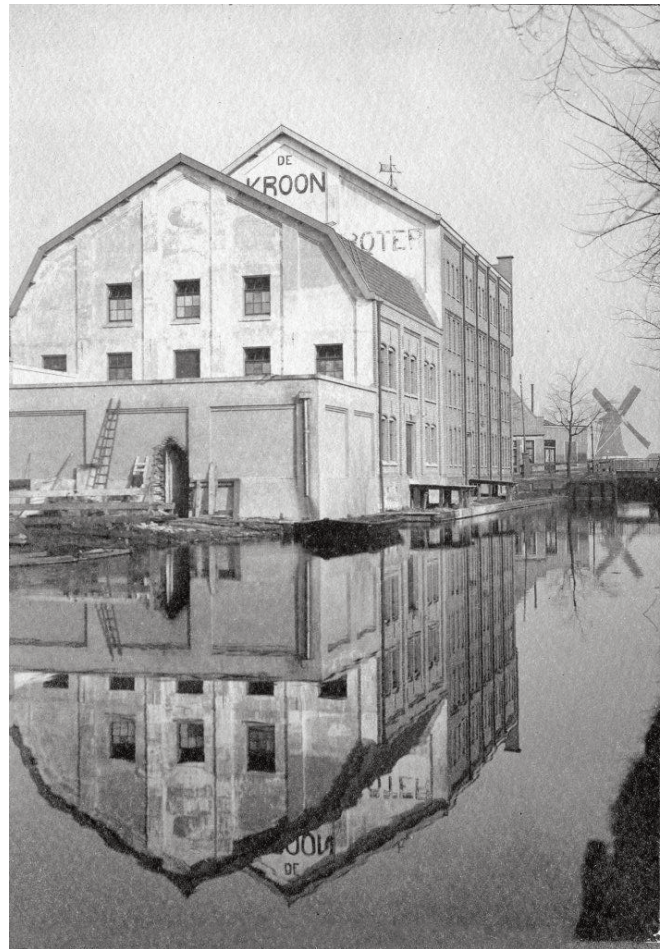
Kaaspakhuis Kampen met rechts het woonhuis van Gerbrand Vis (I) ten noorden van de sluis.

Vlaanderen. Eerst nog onschuldig, maar in de loop van het jaar met een dodelijk karakter. Samenscholingsverboden werden ingesteld, scholen werden gesloten.

Te midden van dit alles wordt op 5 Mei 1918 mijn vader Gerbrand Vis III geboren. Uit het huwelijk van Gerbrand Vis II (1891-1963) en Agatha Maria Cornelia Honig (1895-1978). Zijn vader heeft (sinds 1917) de leiding over de in 1903 opgerichte Zuivelmaatschappij 'De Kroon'. Welke is gevestigd ten Noorden van de Zaan-dijker Sluis in een pand waarin het woonhuis van het gezin Gerbrand Vis, het kantoor en het kaaspakhuis (met de naam Kampen) was gevestigd. Wat de Zaan-dijker Sluis of Gerrit Jan Honigsluis betreft. Deze is op 15 Februari 1727 aanbesteed aan de meester-timmerlieden Jantse Kas en Pieterse Joor. De sluis heeft tot aan de Tweede Wereldoorlog niet minder dan 25 Sluiswachters versleten, waaronder de echtelieden met de toepasselijke naam Sluys (van 1843 tot 1871). Die als eerste een vergoeding wisten te bedingen voor het niet kunnen schutten bij te hoge waterstanden in de Zaan, maar een zelfde vergoeding wegens langdurige ijsgang in het jaar 1855 zagen afgewezen. Dit alles onder het toezien van de eerste steen gelegd door de 11-jarige Jan Gerritsz Vis, zoon van de toenmalige burgemeester van Zaan-dijk Gerrit Jansz Vis. De tekst op de steen leest als volgt: *Jan Gerritsz Vis, Die heeft seer gewis, Aan dese sluis beneen, geleijd de eerste steen. Anno 1727 den 12 junij.*

Aan de overkant van de wegsloot had 'De Kroon' een tweede kaaspakhuis. Wat op de hoek stond van de Hazepadsloot, welke de waterweg vormde tot het achterliggende Westzijderveld en naar de Zaan toe uitliep in de Zaan-dijker Sluis. De kaas werd intussen vooral gekocht op de markt in Alkmaar en over het water per beurdienst door een speciaal toegerust motorschip (voorzien van kaastellingen) aangeland bij een naast het sluishoofd gebouwde steiger. Hierop was smalspoor aangelegd waarop kleine wagens op ijzeren wielen werden geduwd (in die dagen ook wel genoemd 'op ellenbogen stoom'). Eerst ging het onder het kantoor en de woning door en dan de Lagedijk over. En dan via de ophaalbrug het kaaspakhuis in en vervolgens belanden de kazen op de kaastellingen in afwachting van verdere behandeling en doorvoer.

Voor de export naar de tropen werd speciale blikverpakking gebruikt. Dit waren luchtdicht verpakte Edammer kazen, die onder de naam Kaaswaag naar de Nederlandse Koloniën gingen. In de Eerste Wereldoorlog krijgt 'De Kroon' ook de opdracht van de Nederlandse regering om de 'verplichte' levering van kaas aan Engeland op zich te nemen. Dit ge-

Pakhuizen van De Kroon aan de Hazepadsloot.

beurde in samenwerking met de Engelse Kaashandel Paxton & Withfield. Eerst gevestigd in Bondstreet te London. Maar door de uitbreiding van Regent Street verdrongen naar de naastgelegen Jermyn Street (nr 93). Waar zich tot op de dag van vandaag (maar niet meer in de lijn van de oorspronkelijke partnership) een speciaalzaak in fijne kazen bevindt. Dat deze door de jaren heen vooral bestemd waren voor de beter gesitueerden, is terug te vinden in de observatie van Winston Churchill: *'a gentleman*

only buys his cheese at Paxton & Whitfield'. Maar terug naar de Lagedijk.

Waarvan het Noordelijk gedeelte officieel de naam het Zeglis droeg. Een vrij mysterieuze naam waarvan de oorsprong niet goed te achterhalen valt. De naam zou kunnen staan voor een ver-

nuwde doorgang tussen een oude en nieuwe watergang. Zo is er de rivier Zeglis bij Alkmaar die in verbinding stond met het Voormeer (en waaraan zich in de 17^e Eeuw veel zoutzie-

derijen moeten hebben gevestigd). Bij het verzorgen van de nalatenschap van mijn vader ben ik overigens ook de B.V. Segglis tegengekomen. Als een van de latere, uit 'De Kroon' ontsproten nieuwe werkmaatschappijen voor het raffinage bedrijf van oliën en vetten waartoe 'De Kroon', onder leiding van mijn vader, was uitgegroeid.

Zoals in de hele Zaanstreek waren in Zaandijk wonen en werken nauw met elkaar verbonden. Dichtbij en rondom 'de fabriek'. De directeur aan de ene zijde 'op stand' aan de Zaan en de arbeider aan de ander kant van de Zaan over de wegsloot. In vaak vervallen of, door woninggebrek, dubbel bewoonde houten huizen. Met achter het huis en boven de sloot het vierkante bouwseltje wat het secreet werd genoemd. En dat met velen moest worden gedeeld. In februari 1918 komt het nijpend woningtekort opnieuw ter sprake in het Gemeentebestuur van Zaandijk, waarvan mijn grootvader tot 1935 deel uitmaakte. De gemoederen lopen hoog op. Aanvankelijk blijft deze tegen het bouwen in eigen beheer. Er wordt opnieuw gesproken over een mogelijke 'bron van onaangenaamheden' en ook zijn er nog maar weinig andere gemeenten 'die zelf hebben gebouwd'. De woningbouw in Zaandijk blijft nog even in particuliere handen. Maar de verandering is niet meer te keren. Zaandijk staat aan de vooravond van een gedaantewisseling. Het grote dempen van de waterwegen en sloten langs de dijk en daarop uitlopende paden en het slopen van de boerderijen is begonnen. De benaming 'gedempteweg' en 'gedemptesloot' doen hun intrede. Zo bestond het Verlanenpad uit een groepje huizen aan de overkant van de wegsloot. Het land hoort bij de boerderij, welke in 1861 door Jan Vis Janszoon (1832-1897) aan P. IJff is verkocht. Daarna verwordt het Verlanenpad (welke deze naam officieel van het Gemeentebestuur in 1920 verkrijgt), tot toegangsweg vanaf de Lagedijk naar de huizen die daar inmiddels zijn gebouwd door de opgerichte woningbouwverenigingen 'Nieuw leven' en 'Zaandijk'. De huizen welke de Rode Buurt in Zaandijk zullen gaan vormen, zijn daar

Laurens Vis Gzn voor de winkel van Paxton & Whitfield in Londen

tussen 1920 en 1921 gekomen onder toezicht van gemeentearchitect R. Kwist en onder architectuur van de firma Gulden en Geldmaker te Amsterdam.

Het stratenplan bestaat uit de Tak-kade, de Domela Nieuwenhuisstraat, de Goeman Borge-siusstraat en de Karl Marxstraat.

In de zijmuur van het eerste huis aan

Karl Marxstraat bevindt zich de gevelsteen met het opschrift 'de eerste steen is gelegd op 8 Juni 1920 door Gerbrand Vis Gzn. oud 2 jaar'. Op de foto zien mijn grootouders, getooid met zomerse hoeden, hoe hun tweejarige zoon het werk zeer serieus ter hand neemt. 'Dan kan ik het net zo goed beter zelf doen', zou in zijn latere leven een vaak terugkerende uitspraak worden. Hij ziet er wel erg warm gekleed uit voor de gebeurtenis en de tijd van het jaar.

Maar we zien ook terug de ondernemingslust van zijn vader, Gerbrand Vis II, die buiten de Raad om en vertrouwend op zijn particuliere initiatief, het voortouw neemt in de bebouwingsactiviteit. Want dit waren de particuliere woningen die aan het Oosteinde van de straat, waar het Verlanenpad zou overgaan in de Karl Marxstraat, werden aangevangen voordat door de vereniging de eerste steen werd gelegd voor 'hun' Karl Marxstraat. Dit zou gebeuren, 1,5 maand na dato, op 31 Juli 1920 door haar voorzitter, de heer D. Bakker. Wat Karl Marx van dit alles zou hebben gevonden, laat zich raden. Niet dat mijn vader omgekeerd alles van het communistisch manifest afkeurenswaardig vond. Maar wel veelbetekenend dat de revolutionair zelf, ten huize van zijn oom Lion Philips (de grootvader van de oprichters van het Philips concern) in Zaltbommel langs de Waal zijn nicht het hof maakte, zijn oom maar om geld bleef vragen en ondertussen het kapitaal van alles de schuld gaf. Hoe mijn vader zou opgroeien tot een zelfstandige ondernemer en hoogst originele denker met (in mijn ogen) vooruitziende blik, hoop ik U in een van de volgende uitgaven van Vis a Vis te melden.

Laurens Vis Gzn.

Het Koekoekspel, een (Zaans) gezelschapsspel voor de oudejaarsavond.

Als kind bracht de oudejaarsavond bij ons altijd een beetje spanning. Er was weer een jaar voorbij en een jaarwisseling had je nog niet zo vaak bewust meegeemaakt. Bij ons thuis werd het gevierd als een familieavond, met het gezin, met opa en oma, ooms en tantes en wat neven en nichten. Een hoogtepunt was het spelen van het **Koekoekspel**, een spel dat alleen op oudejaarsavond werd gespeeld.

Eén van de attracties was dat er geldprijzen mee gewonnen kon worden: 1e prijs een zilverden rijksdaalder, tweede prijs een zilveren gulden, daarna een kwartje, een dubbeltje, een stuiver en een cent. Vanaf een jaar of zeven, als je tot na twaalf uur mocht opblijven, mocht je meedoen, want het was een spel voor jong en oud. Vooral mijn moeder vond het heerlijk en ze leerde haar zoons al vroeg de spelregels. Het was geen moeilijk spel, maar je moest de regels wel kennen. In de kamer werd een grote kring gemaakt en iedereen kreeg drie tot zes benen, afhankelijk van de hoeveelheid personen. Een “been” is een fiche, vroeger gemaakt van een stukje bot (vgl. “botje bij botje leggen”). Bij ons waren dat mooi bewerkte schijfjes van parelmoer uit de spellenkist van opa Boekenoogen.

Coucou (Koekoek)
Siha Pia Bragon (Gewapende Man), Salta (Paard), Gnau (Kat), Fermatevi al Quanto (Herberg)
10, 9, 8, 7, 6, 5, 4, 3, 2, 1, Nulla
Seckia Manco di Nulla (Potje), Seckia Manco di Mascarone (Duivel)
Matto (Zot of Gek)

Het spel bestaat uit 38 doppen (twee van elk) met een bepaalde waarde. Een dop was gemaakt van mahoniehout, met een steel, waaronder een ronde schijf, waar aan de onderkant een afbeelding of cijfer is geplakt. De doppen zitten in een katoenen zak die door de eerst aangewezen deelnemer uit de zak worden uitgedeeld, te beginnen met zijn linker buurman en zo verder met de klok mee, totdat hij een dop voor zichzelf uit de zak haalt. De zak wordt

Foto van de zak met enkele doppen eruit

geplaatst tussen de deler en zijn linker buurman. Deze laatste begint het spel door zijn dop al dan niet te ruilen met zijn linker buurman: als hij wil ruilen, zegt hij “Cambio”, als hij niet wil ruilen, zegt hij “Sto (fermo)”. Spelers met een dop van lage waarde willen graag ruilen om een hogere dop te krijgen, als je een dop met een hoge waarde hebt, zeg je “Sto”. Heeft de buurman een dop van 10 tot de Matto, dan móet hij ruilen. Heeft hij een van de hogere doppen, dan leest hij voor, wat er op zijn dop staat. De gevolgen hiervan zijn als volgt:

Het huisje of de **herberg**: deze zegt: “Fermatevi al Quanto” (gesloten voor iedereen). Niemand kan met hem ruilen. Heeft degene die wil ruilen echter de **Nulla**, dan zegt deze: “Pagareti per me se volete chi’o mi fermi all’hosteria?” (Betaal je voor mij, als ik voor de herberg staan blijf?). hiermee bedoelt hij, dat als de Herberg niet wil ruilen en de Nulla als laagste in het spel is, het been door de Herberg betaald zal worden

De kat **Gnau**: deze zegt: “Gnauw”. Degene, die tegen de kat is aangelopen, moet een been betalen. Maar het spel gaat nu terug, d.w.z. degene, die zojuist moest betalen, mag nu ruilen met zijn *rechter* buurman enzovoorts, en degene, die dit spel begonnen is, mag eventueel nog in de zak ruilen.

Het paard **Salta**: deze zegt: “Salta”, ofwel: ”spring over

mij heen”. Degene, die met het paard wil ruilen, mag dit nu doen met de linker buurman van het paard.

De ridder **Siha Pia Bragon**: deze zegt: “Siha Pia Bragon” (bij de familie Vis-Schoute zegt men: “Sihapi Abragon”). Degene die tegen de Siha Pia is aangelopen betaalt een been en behoudt zijn dop. De linker buurman van de Siha Pia mag verder met ruilen.

De vogel **Coucou**: deze zegt: “Coucou, allemaal hou”. Het spel is nu afgelopen. Het kost degenen, die tegen de Coucou is aangelopen echter géén been, want de “Prins van het spel” is een goedertieren prins.

Het einde van de ronde is bereikt, als iemand tegen de Coucou is aangelopen of als de uitdeler (of zijn linker buurman) geruild heeft in de zak. Dit laatste wil zeggen, dat de uitdeler als laatste (of zijn linker buurman, als iemand tegen Gnao is aangelopen) een dop mag trekken uit de zak om te ruilen met de dop die hij dan in handen heeft.

Als de ronde afgelopen is, moet er afgerekend worden: iedereen laat zijn dop zien en de laagste dop betaalt een been in de pot. De allerlaagste is de duivel: **Seckia Manco di Mascarone**. Naast de laagste dop betaalt de gek **Matto** óók altijd, behalve als er twee Matto's in het spel zijn: “Twee gekken, die trekken” en zij ontvangen allebei een been uit de pot.

De volgende ronde begint met de linker buurman van de oorspronkelijke uitdeler als nieuwe uitdeler. De eerste die al zijn benen verspeeld heeft (en dus moet ophouden met het spel) krijgt de “Koe van Graas” (coup de grâce) en

mag zijn laatste been behouden en dus verder spelen. Het spel gaat zo lang door, tot er één winnaar is.

Aan de teksten op de afbeeldingen en de buitenlandse teksten van de spelregels valt op te maken dat het een van oorsprong Italiaans spel is. Maar hoe kwam het in de Zaanstreek terecht?

Het toont veel overeenkomsten met het Zeeuwse “Slaberjan”, het Noorse “Gnav” of “Sleber-Jen” en het Italiaanse “Gnao”. Deze laatste is waarschijnlijk de oorsprong en werd al in de 14^e eeuw gespeeld. Het heeft zich naar het noorden verspreid, hetzij door zeelieden, hetzij door huurlingen tijdens de 80-jarige oorlog.

Van oorsprong was Gnao een kaartspel. Na de Reformatie waren kaartspelen verboden: het kaartspel was immers “des duivels prentenboek”. Om dit te omzeilen heeft men het spel uitgevoerd in houten doppen, zodat het ook op zondag en met de Kerstdagen gespeeld kon worden. Ik heb het spel van twee kanten meegekregen: mijn vaders kant, via de familie Vis-Schoute en mijn moeders kant via de familie Duyvis-Boekenoogen. Dr. G.J. Schoute berichtte, in zijn artikel over het Koekoekspel in “de Zaende”, 3^e jaargang nummer 7, 10 juli 1948, dat in 1880 maar 2 families een koekoekspel bezaten, maar dat onderzoek van Jan Aten naar aanleiding van dit artikel nog 6 andere spellen boven water heeft gebracht, met name in Krommenie en Wormer.

Zijn er nog andere families in het bezit van dit spel?

Heyme Vis

Families, aanverwant aan de familie Vis.

Het ligt in de bedoeling in de Vis a Vis een serie artikelen te wijden aan families, aanverwant aan de familie Vis van Zaanwijk. De migratie in vooral de 17^e, 18^e 19^e en begin 20^e eeuw was zo gering en bovendien werd in die tijd toch in principe ‘op stand’ te getrouwd, zodat tussen families veel onderlinge banden waren.

Neeltje Mulder schrijft in haar zeer lezenswaardig boekje ‘Uit den Goeden Ouden Tijd’ in het hoofdstuk over Familie en Geslachtsnamen: ‘De namen der voornaamste families waren: Vis - Honig(h)- Breet-Couwenhoven-de Jager- Kool- Donker etc.’

In Vis A Saandyk wordt bijvoorbeeld al veel aandacht geschonken aan de familie Couwenhoven (zie o.a. pag. 34 en 46). De namen Breet, Couwenhoven, Dekker, Don-

ker, van Gelder, Honing(h), de Jager, en Kool komen resp. 7, 18, 17, 8, 15, 40 (!), 10 en 9 x voor in de genealogische staat van Jacob Vis en zijn nageslacht. Aan al deze families zal enige aandacht geschonken worden benevens ook aan de families Avis en Smit.

In deze Vis Vis wordt de spits afgebeten met twee families, niet uit de Zaanstreek afkomstig, nl. een artikel van Gerlag Vis over de familie Bosman (Gerlag Vis Sr trouwde met Maria Bosman) en de eerste aflevering van Peter Ingenegeren over de familie Ingenegeren. C.M. Vis (Viac) trouwde met Antonie Ingenegeren)

Indien onder de donateurs behoefte bestaat aan bespreking van nog andere families, maak dit kenbaar!

Jaap Kuyl.

De Familie Ingenegeren

Familie Ingenegeren deel I: Van de “Utrecht” tot Indië. Neeltje is diep bedroefd als zij op 10 november 1890 haar “lieve beste vader” Jacob schrijft. Nog moe van de lange reis uit de Zaan en de late aankomst de vorige avond thuis in Tiel tracht zij haar gevoelens te verwoorden. Het overlijden van haar moeder Aaltje op 30 oktober en de daarop volgende teraardebestelling hebben haar zeer aangegrepen.

“Ik voelde me gisteren avond zoo diep ongelukkig, toen ik Tiel en allen weer terug zag. Toen ik Tiel de vorigen keer verliet had ik wel het idé, dat ik Moe misschien gebrekkig zou achter moeten laten, maar dat ik moederloos terug zou keren, neen dat had ik niet gedacht.”

Bovendien kan zij het maar moeilijk verkroppen, dat zij als dochter haar vader niet in persoon kan bijstaan bij de verwerking van dit enorme verlies.

“O, beste Pa, wat zou ik niet geven als ik nu in de gelegenheid was dagelijksch bij U te zijn, U te troosten en met U over onze zoo innig geliefde afgestorvene te spreken...”

Cornelia Maria Vis, roepnaam Neeltje (ondertekent brieven aan haar vader met Nee, anderen noemen haar in hun brieven Né), is de enige dochter van houthandelaar en wethouder Jacob Vis Cornelisz (1833-1895) te Zaandijk en diens tweede vrouw, zijn nichtje Aaltje Vis (1839-1890). Behalve dochter

Neeltje, geboren op 14 december 1864, kregen zij ook vier zonen.

Neeltje krijgt kennis aan een jongeman uit Utrecht, die rond zijn twintigste levensjaar - in 1880 - leerling is in de houthandel bij “concurrent” P. Donker te Zaandijk. Om zich in het vak verder te bekwamen vertrekt hij ook voor enige tijd via Zweden naar Finland, houtlanden bij uitstek.

De bewuste jongeman heet Antonie Ingenegeren, geboren op 30 januari 1862, en is de zoon van Anthonie Ingenegeren, oprichter van het Begrafenisfonds “Let op Uw Einde”, dat later zal uitgroeien tot N.V. Levensverzekering Maatschappij Utrecht. Na zijn leerlingentijd vestigt hij in 1883 de Firma A. Ingenegeren te Tiel en treedt op als zelfstandig houtkoper.

De liefde houdt stand en op 20 augustus 1885 treden Neeltje en Anton, zoals zij hem noemt, in het huwelijk. Na de uitgebreide feestelijkheden vertrekt het paar voor een romantische huwelijksreis langs de Rijn naar Zuid-Duitsland en Tirol. Hoe toepasselijk: stamvader Gerrit Ingen Eger was immers Rijnschipper geweest. De oudste vermeldingen van de voorlopers van de familienaam Ingenegeren dateren van 1581 en zijn terug te vinden net over de grens bij Arnhem in Wezel van welke plaats Gerrit burger was. Overigens zijn er drie op elkaar gelijkende familienamen bekend: Ingenegeren, Ingeneger en Ingeneeger. Deze families zijn waarschijnlijk wel verwant, maar bewijzen

zijn hiervoor niet gevonden. Gerrit was gehuwd met Lijsbeth, een schipperse uit het tegenover Wezel gelegen Burick, het huidige Büderich. Zij zouden tenminste zes kinderen hebben gekregen, onder wie Coenraet, van wie de huidige familie Ingenegeren afstamt.

Coenraet Gerritsz is op 9 februari 1605 ingeschreven als “glaesmaecker” in het boek der nieuwe poorters (burgers) van de stad Utrecht. Al het jaar ervoor, op 24 augustus 1604, werd in de Geertekerk te Utrecht het huwelijk voltrokken tussen hem en Neeltgen Dircks de Rijck. In de huwelijksakte staat Coenraet vermeld als “jonggezel van Deventer”, echter in Deventer zijn van hem geen sporen aangetroffen. Uit re-

Het bovenste deel van het ruim 75 cm lange feestprogramma voor de bruiloft van Neeltje en Antonie.

Het familiewapen bestaat uit een gouden Franse lelie op een blauw veld. Over de herkomst ervan bestaat de nodige verwarring. Het wapen zou in de tweede helft van de achttiende eeuw als zodanig zijn gevoerd door een Utrechtse notaris Ingenegeren, van wie de hedendaagse Ingenegerens zouden afstammen. Die notaris is echter nooit in de archieven aangetroffen. Zeker is dat het wapen al ver voor de tweede wereldoorlog is gevoerd door diverse familieleden en ook is gedragen in zegelringen. Wellicht is een en ander ingegeven door het Hugonotenverhaal, dat in de vooroorlogse jaren binnen de familie in zwang was. De uit Frankrijk gevluchte familie zou uit dankbaarheid voor het Edict van Nantes in 1598 (vrijheid van geloofsoefening) de Franse lelie als wapen hebben aangenomen.

keningen blijkt, dat Coenraet in het jaar van zijn huwelijk werkzaamheden voor de Geertekerk heeft verricht. Voor glasbranden heeft hij 23 guldens, 12 stuivers en 8 penningen ontvangen. In 1611 verdiende hij voor hetzelfde soort werk 19 guldens, 1 stuiver en 8 penningen. Op 24 september 1627 overleed Coenraet Gerritsz, wellicht aan de toen heersende pestepidemie in de stad. Hij werd kosteloos begraven op het Sint Claaskerkhof, daar hij “meerder schult als goet” naliet. Generaties lang woont en werkt de familie Ingenegeren in Utrecht. Het zijn hardwerkende ambachtslieden, die het doorgaans niet al te breed hebben. De geboorte van Willem Pieter Ingenegeren, de negende generatie inmiddels, brengt een kentering. Willem Pieter (1802-1870), is een van de vijf kinderen uit het tweede huwelijk van Anthony Ingenegeren (1778-1849) met Maria Johanna van Niekerk(en) (1775-1831). Willem treedt op 26-jarige leeftijd in het huwelijk met de vijf jaar oudere uit Wageningen afkomstige Wilhelmina Berendina van Wijk (1797-1873). Hij was net als zijn vader uitdrager van beroep. Uitdragers kochten veelal goederen uit nalatenschappen

en zo bestond er regelmatig contact tussen uitdragers en de boden van begrafenisfondsen. Bij een dergelijk fonds konden mensen zich tegen een geringe wekelijkse premie verzekeren tegen de kosten, die aan een begrafenis waren verbonden. Dat Willem de stap zette naar het begrafenisfondswezen lijkt dan ook niet vreemd. Op 6 december 1847 richt hij met vakgenoot D. Stolwerk het begrafenisfonds “Let op Uw Einde” op. Willem neemt veruit het grootste deel van de waarborgsom voor zijn rekening: onroerend goed ter waarde van f12.000. Bij eventuele betalingsmoeilijkheden konden de leden van het fonds hun vorderingen op deze zekerheid met voorrang verhalen. Een jaar na de oprichting heerste in Nederland een cholera-epidemie, waardoor de reeds geïnde contributies niet voldoende waren om alle uitkeringsverplichtingen na te komen. Willem schoot toen f6.000 voor.

Willem was de kapitaalverschaffer, de man op de achtergrond, die de kansen voor een begrafenisfonds goed wist in te schatten en tevens het vermogen had een onderneming op te zetten. Op 8 mei 1870 overleed Willem op 68-jarige leeftijd. Willem werd begraven in het familiegraf op de Algemene Begraafplaats aan de Gansstraat te Utrecht. Weduwe Wilhelmina volgde hem - 75 jaar oud - op 23 juli 1873.

Eén van de vier kinderen uit het huwelijk van Willem en Wilhelmina is Anthonie, geboren op 15 oktober 1828, twee maanden na de huwelijksvoltrekking van zijn ouders. Anthonie had als jongeman geen idee welk beroep hij zou kiezen. Voor de militie werd hij afgekeurd, omdat hij bijziend was. Hij had op school enige administratieve kennis opgedaan, misschien moest hij het in die richting zoeken. Zijn vader gaf hem tenslotte een duwtje in de goede richting en nam hem op in de zaak. Anthonie, gezegend met commercieel talent, greep deze kans met beide handen aan. Hij ontwikkelde zich al snel tot de drijvende kracht van “Let op uw Einde”. Hij organiseerde de binnen- en de buitendienst, stelde de boden aan in nieuwe regio's en leidde de ledenwervingsacties. Op zijn negentiende hield hij zich al bezig met het dagelijks beheer van het fonds. Hij kreeg de titel “Administrateur”, die in 1853 - toen hij 25 jaar oud was - werd gewijzigd in “Administrateur-Directeur”. Onder zijn leiding werd “Let op Uw Einde” in de jaren '50 en '60 van de negentiende eeuw een bloeiende onderneming.

Anthonie huwde Geertruida Hendrica van Schaick (1829-1888), eveneens uit Utrecht. Zij kregen vijf zonen onder wie Willem Pieter (1853-1930) en Antonie (1862-1933), de latere man van Neeltje. Zoon Willem doorloopt onder meer de Handelsschool te Antwerpen. In 1871 - een jaar na het overlijden van grootvader - wordt hij aangesteld als

W.P. sr in karakteristieke houding met pijp.

mededirecteur van het begrafenisfonds. Volgens Anthonie kon zijn zoon geschikt optreden en maakten zijn studiën en verkregen ondervinding hem daartoe bekwaam. Hij was ruim achttien jaar en legde een voorbeeldig gedrag aan de dag, zodat niets zijn benoeming in de weg stond. Het vaste maandsalaris bedroeg f100.

Anthonie was degene, die als eerste inzag dat het begrafenisfondswezen zichzelf had overleefd. In 1873, anderhalf jaar nadat “Let op Uw Einde” het groot-

ste begrafenisfonds in Nederland was geworden, bracht hij tijdens een bestuursvergadering te berde dat het fonds maar eens moest worden omgezet in een moderne levensverzekeringsmaatschappij. Anthonie heeft dat echter nooit mogen meemaken. Hij overleed, na enkele jaren ziekelijk te zijn geweest, in 1876 twee weken nadat hij zijn functie had neergelegd. Op 2 mei 1878 huwt Willem Helena Keuchenius (1857-1940). Zij krijgen vijf kinderen, vier dochters en een zoon Willem Pieter jr (1879-1941). In 1883 is de oprichting van N.V. Levensverzekering

Het kapitale landhuis Rustoord op landgoed "De Utrecht"

Maatschappij Utrecht een feit. Alle polissen van "Let op uw Einde" worden overgeschreven naar de nieuwe, moderne levensverzekerings-maatschappij. In 1899 heeft de al maar uitdijende onderneming behoefte aan een groot en vooral efficiënt hoofdkantoor. Architect Jan Verheul Dzn tekent een imposant gebouw in Art Nouveau-stijl, dat in 1902 wordt opgeleverd aan de Utrechtse Leidseweg, vlak bij het centraal station.

Eveneens in 1899 koopt de "Utrecht" - mede omdat Willem oftewel W.P. sr een fervent natuurliefhebber is - van de gemeente Hooge en Lage Mierde als belegging 700 hectaren woeste grond voor 24 gulden per hectare. Een jaar later begint de pas opgerichte Koninklijke Nederlandse Heidemaatschappij met de ontginning. Het landgoed heeft dan al een oppervlakte van 2300 hectaren bereikt. Er is 1200 hectaren bos aangelegd en 425 hectaren bouw- en grasland ontgonnen. Bovendien worden zestien boerderijen en een groot aantal arbeiderswoningen gebouwd. De rest bestaat uit woeste grond, vennen, sloten en wegen. Landgoed "De Utrecht" krijgt al gauw grote naamsbekendheid. W.P. sr is dan ook bijzonder ingenomen met het bezoek, dat prins Hendrik, de gemaal van koningin Wilhelmina, in 1906 aan het landgoed brengt. In 1919 begint W.P. sr met de bouw van een kapitaal

landhuis op "zijn" domein te Esbeek aan de verharde weg tussen Hilvarenbeek en Lage Mierde en zodanig vanuit Tilburg met de autobus makkelijk te bereiken. Het pand is gereed in 1922 en krijgt de naam "Vacantie- en Herstelingshuis Rustoord". Personeel en agenten van de "Utrecht" kunnen er tegen een geringe vergoeding van een welverdiende vakantie genieten.

W.P. sr was in 1920 met pensioen gegaan en verkocht in dat zelfde jaar 23 schilderijen uit zijn gerenommeerde kunstcollectie via het veilinghuis van Frederik Muller & Cie te Amsterdam. Naast werk van onder anderen Van Gogh, Voerman en Isaac Israëls is "La Japonaise" van G.H. Breitner het vermelden waard. Het meisje in de paarkleurige kimono was Geesje Kwak uit Zaandam, een hoedenverkoopstertje van zestien jaar. Zij woonde in de Jordaan en was rond 1893 het belangrijkste model van Breitner. Tot zijn dood in 1930 blijft W.P. sr in Rustoord wonen. Tegenwoordig is Huize Rustoord, zoals het nu heet, particulier eigendom en een exclusief hotel-restaurant annex kunstgalerie.

W.P. jr zette de traditie voort. Hij was directeur-generaal van de "Utrecht" en werd koninklijk onderscheiden als Officier in de Orde van Oranje Nassau. Hij stierf in zijn woonplaats De Bilt op 13 mei 1941. In 1942 trad Willem

Het gezin Ingenegeeren ± 1910: v.l.n.r. Joop (geboren in Indië 1896), Jaap, Neeltje, Toon en Antonie.

Pieter Ingenegeeren (1918-1972), de zoon van W.P. jr, als nieuw lid toe tot de Raad van Beheer. Hij legde deze functie neer in 1963 en was daarmee de laatste Ingenegeeren, die bestuurlijke bemoeienis had met de "Utrecht". Levensverzekering Maatschappij Utrecht onderging drastische veranderingen: fusies en sloop. Het fraaie hoofdkantoor - ook wel een Nederlands voorbeeld van Art Nouveau-architectuur genoemd - moest in 1974 plaats maken voor plan Hoog Catharijne met winkels en kantoren. Het personeel verhuisde naar het gebouw in Utrecht-Oost van de AMEV-groep, waartoe de "Utrecht" sinds de jaren zestig behoorde. AMEV fuseerde met VSB Bank uit welk geheel in 1990 Fortis ontstond. In 2007 verslikte het concern zich in de overname van ABN AMRO, waarna een jaar later de Nederlandse regering alle onderdelen van Fortis inclusief ABN AMRO overnam. Neeltje, zoals gezegd de echtgenote van Antonie (de broer van W.P. sr), zat niet zo lekker in haar vel toen zij de bewuste brief aan haar vader schreef. Ze kwakkelde met reumatiek en was bovendien bijna acht maanden zwanger. Haar man was dag en nacht bezig met zijn houthandel en zij moest haar gezin met een peuter van drie en een baby van een jaar draaiende houden. Niets is het gezin bespaard gebleven gedurende de eerste vijf jaren van hun huwelijk.

Het eerste kindje Geertruida Hendrika werd op 23 mei 1886 geboren, maar bleef slechts ruim een week in leven. Een jaar later kwam op 4 oktober 1887 Jacob (Jaap) ter wereld en op 23 oktober 1889 volgde Antonie Cornelis (Toon). Alida, van wie zij nu zwanger is, komt op 20 december 1890 ter wereld, maar zal acht maanden later op 17 augustus 1891 overlijden. In 1893 vertrekken Antonie en Neeltje met de kinderen naar Nederlands-Indië om aldaar een nieuw bestaan op te bouwen. Hoe het de familie Ingenegeeren vergaat in de Oost leest u in deel II: Van T'ji-Teun tot Wim Kan.

Peter Ingenegeeren (CVIaccaa Genealogische staat van Jacob Vis en zijn nageslacht)

Geraadpleegde bronnen:

Geschiedenis van de families Ingenegeeren, Ingenegeer en Ingeneeger, Bussum 2003-2011, Edo J.R. Ingenegeeren; Vis a Saandijk, Kroniek van een Zaans geslacht, Zaandijk 1974, D. Vis, Jacob Vis JCz; Voorzorg & de Vruchten, Het verzekeringsconcern AMEV: zijn wortels en vertakkingen van 1847 tot 1995, Amsterdam 1995, J.L.J.M. van Gerwen & N.H.W. Verbeek; De "Utrecht", toekomst voor een verdwenen gebouw? Utrecht 2004, René de Kam; Tableaux et Aquarelles Modernes provenant de Collection W.P. Ingenegeeren à Utrecht, Amsterdam 1920, Frederik Muller & Cie; Archieven Jb. Kuyt, Heiloo en Collectief Geheugen Familie Ingenegeeren, Peter Ingenegeeren, Riethoven-Walik.

De Alkmaar Packet

Velen onder u zullen ze nog wel kennen. De witte salonboten van de Alkmaar Packet, waren in de Zaanstreek een begrip. Dit waren de stoomboten van de Alkmaar Packet, die tussen Alkmaar en Amsterdam een dagelijkse dienstregeling onderhielden voor het vervoer van personen en goederen. Twee schepen pendelden dan tussen beide steden, van 's morgens 5.40 uur tot 's avonds 20.40 uur.

Ook bij feestelijkheden, zoals schoolreisjes kwamen deze boten goed van pas.

Oprichter van de rederij Alkmaar Packet was mijn in Akersloot geboren overgrootvader Cornelis Bosman (1830-1911). Hij begon als landmeter, maar toen zijn vader in 1857 de zoutziederij "De Eendracht" in Alkmaar kocht betrad hij de wereld van de handel en nijverheid. Cornelis Bosman beschikte over een brede belangstelling, een scherpe geest, zakeninstinct en een tomeloze energie. De zoutziederij was slechts een opstap. Hij richtte in 1864 een commanditaire vennootschap op, de Alkmaar Packet. De kantoren waren gevestigd aan de Voormeer aan het Noordhollands Kanaal. Vanaf deze locatie vertrokken de boten. Later werden deze diensten uitgebreid. Zo exploi-

teerde hij onder meer ook de bootdienst Zaandam-De Rijp, Den Helder-Oudeschild (sinds 1909 de Texelse Eigen Stoomboot Onderneming), Enkhuizen-Stavoren en de driehoek Harlingen-Vlieland-Terschelling. In 1870 kocht Bosman de scheepswerf 't Hondsbosch. Aanvankelijk was het de bedoeling de werf te gebruiken voor nieuwbouw en het onderhoud van de boten van Alkmaar Packet. Toen zijn zoon Gerard Jacob Bosman in het bedrijf kwam, ging de scheepswerf ook voor andere bedrijven en particulieren stalen vaartuigen maken. Op 17 april 1906 werd de onderneming omgezet in een NV: de NV Scheepswerf en Machinefabriek 't Hondsbosch. De leiding kwam in handen van zijn jongste zoon, Herman Johannes Bosman. Van toen af richtte de werf zich op de fabricage van stoomketels, motorsleepboten, veerboten, jachten en vrachtboten.

Een echte snelle verbinding was de bootdienst niet. De reis van Alkmaar naar Amsterdam duurde ruim twee en een half uur. In de zomermaanden waren de schepen vaak afgeladen vol met dagjesmensen, die van Amsterdam en Zaandam naar Alkmaar voeren en vandaar met de stoom-

Salonboot de "Alkmaar", het vlaggenschip van de Alkmaar Packet in 1925 vaart voorbij molen de Jonker in Zaandam

Salonboot Alkmaar vaart voorbij de rijspellerij "de Phoenix" in Zaandam

tram "Bello" naar Bergen en Schoorl trokken. Een dagretour in de 1e klasse kostte één gulden, de 2e klasse 65 cent. Ook tijdens de Zaandammer kermis werden goede zaken gedaan. Mijn herinneringen zijn van na de Tweede Wereld Oorlog. Toen ging het al bergafwaarts. Onderweg meerden de boten af bij Akersloot, Knollendam, Wormerveer-Noord, Wormerveer-Zuid, Zaandam en Vissershop. Eerder werden ook nog Zaandijk en Koog aan de Zaan aangedaan, maar zelf weet ik hier niet van. Het was "De Stierop" die de laatste jaren de verbinding tussen Alkmaar en Amsterdam onderhield. Ook "De Alkmaar" was vaak

op deze lijn te zien, maar deze boot werd vóór 1950 verkocht.

Tussen Zaandam en Amsterdam werd er gevaren met "De Prins van Oranje". De reistijd tussen Zaandam en Amsterdam was slechts een half uur en was een goed alternatief voor de trein. Door pendelaars werd deze dienst nog lang gebruikt. Voorts was er nog een dienst van Amsterdam naar IJmuiden. Op deze lijn werd gevaren door "De Koningin Wilhelmina". In de oorlogsjaren mocht de naam Wilhelmina niet gebruikt worden en was de naam afgedekt. Het schip kreeg toen al spoedig de bijnaam "Koningin Plankje". In de glorie tijd was de vloot groter en bezat de Alkmaar Packet maar liefst 21 vracht- en passagierschepen. Deze boten kenden namen als "Prins Hendrik", "Czaar Peter", "Zaandam 1" en "Zaandam 2". De dienst startte op 1 juli 1864. Het was "De Alkmaar Packet 1", die voor de eerste keer op deze lijndienst vertrok. In 1950 eindigde deze traditie. "De Stierop" (bouwjaar 1922) maakte de laatste reis naar Alkmaar en "De Prins van Oranje" ging richting De Ruyterkade in Amsterdam. Beide schepen werden verkocht. Momenteel is "De Prins van Oranje" (bouwjaar 1908) in de vaart als party schip.

Gerlag Vis

Salonboot de "Stierop"

Carlijn Vis “Vrij spel”,

Dit voorjaar verscheen het boek “Vrij Spel”, geschreven door Carlijn Vis (ABB XIg 1) over haar grootmoeder Ellis Brandon en speelt zich af in de 2^e wereldoorlog. Carlijn was gefascineerd door de sporadische verhalen van haar grootmoeder over haar vlucht naar Engeland en besloot haar te interviewen over haar belevenissen in die oorlogsjaren. Dit resulteerde in een openhartig boek, waarin haar grootmoeder veel meer aan Carlijn vertelde dan haar twee zoons ooit hadden gehoord. Deelnemen aan het verzet was voor haar de enige optie en wordt met haar 17 jaren koerierster. Nadat de Gestapo haar op de hielen zit duikt ze eerst onder en besluit dan met haar vriend over land naar Engeland te vluchten. Na een tocht van negen maanden door België, Frankrijk, Spanje en Portugal wist zij samen met een vriend Engeland te bereiken. In Engeland ontmoette zij Erik Hazel-

hoff Roelfzema, Peter Tazelaar en Chris Krediet, alle drie als Soldaat van Oranje onderscheiden met de Militaire Willemsorde. Zij trouwt met de laatste, maar na een aantal jaren wordt het huwelijk ontbonden. Op Curaçao ontmoet zij na de oorlog Ab Vis (zie Vis a Vis nr. 49, blz. 416-420) met wie zij twee zonen krijgt, Steven en Maarten. Na het fatale zeilongeluk van Ab trouwt zij in de jaren zeventig met Jan Anne baron De Smeth en vestigt zich net over de grens in België. Hier laat zij een huis bouwen in Zaanse stijl! (zie ook www.engelandvaarders.nl) Op haar 89^e levensjaar is zij nog de enige vrouwelijke Engelandvaarder die in leven is, nog steeds ondernemend en met een sterke wil. Kleindochter Carlijn schreef een prachtig en meeslepend boek, dat je meeslept van het heden naar het verleden en weer terug. (Zie ook: Carlijn-vis.com en Engelandvaarders, de klim naar de vrijheid)

Ellis De Smeth-Brandon met kleindochter Carlijn Vis

Klaas Vis Even een balletje slaan

Klaas Vis, “Even een balletje slaan”, korte verhalen uit de wereld van een tennisclub, uitgeverij Oorsprong

De tennisclub Metzpoint, gelegen aan de Poot van Metz te Veldhoven, is vaak het decor geweest van amusante situaties, zoals die zich voordeden op en om de tennisbanen van de vereniging. De vaak met een forse dosis humor, maar soms ook wel met enige scepsis geschreven korte verhalen zouden evenwel net zo goed hun oorsprong hebben kunnen vinden bij iedere andere Nederlandse tennisclub. Ze zijn algemeen herkenbaar en maatgevend voor de

dagelijkse gang van zaken bij zo’n vereniging.

Als clubbladredacteur van de Veldhovense Tennisclub Metzpoint heeft Klaas Vis (geb.1938) jarenlang vele amusante verhalen mogen schrijven, steeds met een knipoog naar de tennissport. In dit boek is daarvan een bloemlezing samengesteld uit de periode 1983-2012. De schrijver is gedurende bijna veertig jaren in wisselende functies werkzaam geweest in de reiswereld (Holland International-TUI), waarvan een aantal jaren als Hoofd Publiciteit en hoofdredacteur van een wervend magazin

Jacob Vis over de revival van de Indische roman

Jacob Vis, een gewaardeerde schrijver van spannende detectives, schreef een roman over zijn grootouders Dirk Sanders en zijn Indische vrouw Moerta, die zich afspeelt op Sumatra in het begin van de 20-ste eeuw. De planter D.J. Sanders schreef in 1927 een handleiding voor de tabakscultuur in Deli op het eiland Sumatra, waaraan veel gegevens zijn ontleend. Hij schreef Tandem ook als een hommage aan zijn grootvader, want de tabaksplanters uit dat gewest zijn in een kwade reuk komen te staan toen in de 19-de eeuw over de toenma-

lige arbeidsomstandigheden aldaar het Rhemrev rapport werd gepubliceerd, dat minister van koloniën Idenburg tachtig jaar eerder in een diepe la wegstopte. Het is een 'schokkend verhaal' over uitbuiting en mishandeling van de contractkoelies op de plantages, vindt Vis, maar hij vraagt zich ook af: 'Wat zou ik zelf gedaan hebben?' En hij antwoordt: 'Precies hetzelfde.' Het zou echter nog zeventien boeken duren voor hij er toe kwam van dat antwoord een roman te maken. Naast de hoofdfiguur Dirk Sanders, komt ook zijn vrouw Moerta sterk naar voren,

met haar tomeloze ambitie om de eerste inlandse arts in de kolonie te worden - waarvoor ze zelfs hem en haar kind nagenoeg in de steek laat.

Tandem is een hedendaags verhaal over een periode in onze geschiedenis waar je je bedenkingen bij kunt hebben. Vis waakt ervoor moralistisch te worden en dit zorgt ervoor dat de roman realistisch blijft. Je steekt bovendien het nodige op van de tabakscultuur. Het boek 'Handleiding voor de Deli-tabakscultuur' van zijn grootvader heeft hij prachtig verweven in het verhaal. Maar vooral slaagt hij er in ons te doordringen van de gevaren

en tegenslagen van de pioniersarbeid, die de planters verrichtten, en van de overweldigende natuur als het decor waartegen die verricht werd. In de meer dan bekwame schrijvershanden van Jacob Vis waan je je 584 bladzijden lang op Sumatra

Jaap Grooters 1920-2012

Mr. Jacob Pieter Grooters is geboren te Bennekom op 6 april 1920 als zoon van Maria Klasina Vis en Dr. Willem Grooters. Hij was vernoemd naar en de enige kleinzoon van Jacob Pieter Vis (de 'zoute' Vis), de oprichter van de Kon. Ned. Zoutindustrie en uitgebreid beschreven in Vis A Saandyk (pg 250 t/m 263). Jaap was ambtenaar ter secretarie te Nunspeet. Hij had een dochter Johanna Hendrika (Joke) en een zoon Willem Marinus. Zijn zuster Hanneke was in het jaar van oprichting van Stichting Vis (1972) secretaris van het bestuur. Zijn nicht Annie Avis-Vis heeft vanaf de oprichting tot het jaar van haar overlijden (1996), deel uitgemaakt van dit bestuur. Jaap Grooters was een trouw (en gulle) donateur en was ook op reünies regelmatig aanwezig. Zijn laatste reünie was die te Wormer in 2008 die hij, op 88 jarige leeftijd, bezocht. Tot op hoge leeftijd bleef hij zeer sportief. Op

zijn fiets genoot hij van de prachtige omgeving. In 2008, het jaar waarin hij de reünie bezocht is hij op een van zijn fietstochtjes gevallen waarbij hij zijn been brak waarna hij enige maanden moest revalideren. Daarna verhuisde hij naar de Bolderhof, een verzorgingshuis in Amersfoort. Helaas was hij niet meer in staat de reünie te Twickel bij te wonen die geheel in het teken stond van zijn fameuze grootvader Jacob Pieter Vis. Eind Januari brak hij zijn heup en dat is hem fataal geworden. Twee weken na de operatie is hij 6 februari overleden. 11 februari werd hij, na een druk bezochte herdenkingsdienst, naar de begraafplaats gebracht. Hij laat een leegte achter in de familie Vis. We wensen zijn dochter Joke en zijn zoon Willem veel sterkte toe met het verwerken van dit verlies.

Jaap Kuyt. maart 2012.

Mutaties Genealogische staat

Remmert Laan, overleden 19 oktober 2011

Jacob Grooters (CIVadaa) overleden 11 februari 2012

Paulowna Vis (CIdbcb) overleden 21 juni 2012

Sarah Vis, overleden 19 juli 2012

Cees Vis(CIddbb) overleden 21 juli 2012

Sonja Duyvis-Planten, weduwe van Jacob Cornelis Duyvis, overleden 6 november 2012

Menno Vis, overleden 14 december 2012

Secretariaat: Gerlag Vis, Langeland 41, 1602 KC Enkhuizen, g.j.vis@quicknet.nl

Redactie: Anna M. Gosman-Vis. Hopklaver, 29 3069 DB Rotterdam

Laurens Vis Jzn, Konijnenlaan 51, 2243 EP Wassenaar, tel: 070 5118797, l.vis@visarchitecten.nl

